

XXVII.

Optegnelser vedrørende Befolkningsstatistiken i ældre Tid.

2.

Fra Lyngby Sogn, Kbhvn.s Amt, i 17. og 18. Aarh.

Havde man Kirkebøgerne for hele Landet i Behold, og vare de alle førte med Nøjagtighed, vilde man, om end ikke uden Møje, deraf kunne samle paalidelige Oplysninger om Befolkningsforholdene i ældre Tid. Men da Forudsætningen svigter, vil man kun tilnærmelsesvis kunne skaffe sig paalidelig Oplysning om Befolkningens Størrelse og Fordeling Landet over. Men for enkelte Sogne lader det sig dog gjøre fra den Tid af, da Kirkebøger overhovedet kom i almindelig Brug (ved Midten af det 17de Aarhundrede), om der end næsten altid af en eller anden Grund vil findes Huller i det statistiske Materiale.

Ved i sin Tid at gennemgaa den nu til Provinsarkivet i Kjøbenhavn afleverede ældste Kirkebog fra Lyngby Sogn har jeg gjort følgende Optegnelser.

Døbte i Lyngby Kirke					Begravede	Ægteviede
1641: 28	Børn: 23	ægte, 5	uægte		37	5
1642: 37	— 31	— 6	—		24	6
1643: 37	— 32	— 5	—		27	8
1644: 29	— 26	— 5	—		25	6
1645: 33	— 29	— 4	—		93	29
1646 ¹⁾ ?					?	8
1647: 53	— 41	— 12	—		25	?

¹⁾ Et Blad mangler (24 fødte anføres, men der har været mange flere).

Døbte i Lyngby Kirke						Begravede	Ægteviede
1648: 39	Børn: 32	ægte, 7	uægte			17	3
1649: 47	— 40	— 7	—			27	8
1650: 25	— 25	— „	—			51	6
1651: 29	— 19	— 3	—			21	7
1652: 42	— 40	— 2	—			76	10
1653: 36	— 29	— 7	—			55	8
1654: 38	— 32	— 5	—			277	18
1655: 39	— 35	— 4	—			27	17
1656: 33	— 26	— 7	—			33	17
1657: 41	— 36	— 5	—			54	8
1658: 39	— 36	— 3	—			48	5
1659: 32	— 24	— 8	—			161	8
1660: 37	— 29	— 8	—			23	10
1661: 36	— 29	— 7	—			34	4
1662: 27	— 24	— 3	—			24	4
1663: 30	— 27	— 3	—			13	7
1664: 39	— 33	— 6	—			22	12
1665: 50	— 42	— 8	—			23	9
1666: 33	— 29	— 4	—			33	9
1667: 36	— 30	— 6	—			44	9
1668: 35	— 30	— 5	—			33	10
1669: 50	— 43	— 7	—			54	12
1670: 51	— 45	— 6	—			43	8
1671: 34	— 27	— 7	—			39	14
1672: 35	— 24	— 11	—			33	11
1673: 37	— 36	— 1	—			24	9
1674: 30	— 26	— 4	—			25	10
1675: 39	— 32	— 7	—			46	13
1676: 33	— 30	— 3	—			71	4
1677: 32	— 30	— 2	—			65	5
1678: 41	— 33	— 8	—			43	9
1679: 25	— 21	— 4	—			81	10
1680: 39	— 37	— 2	—			51	8
1681: 33	— 28	— 5	—			25	4
1682: 27	— 26	— 1	—			63	14
1683: 36	— 32	— 4	—			33	9
1684: 29	— 24	— 5	—			52	8

Døbte i Lyngby Kirke						Begravede	Ægteviede
1685:	23	Børn:	21	ægte, 2	uægte	51	12
1686:	30	—	24	—	6	15	13
1687:	44	—	36	—	8	23	8
1688:	35	—	29	—	6	20	4
1689:	42	—	36	—	6	47	11
1690:	30	—	26	—	4	50	14
1691:	30	—	28	—	2	72	10

(Fra en Del følgende Aar er Kirkebogens Førelse utilfredsstillende).

1710:	27	Børn:	26	ægte, 1	uægte	64	4
1711:	38	—	34	—	4	122	11
1712:	30	—	27	—	3	21	18
1713:	38	—	35	—	3	33	14
1714:	28	—	26	—	2	34	12
1715:	38	—	36	—	2	18	11
1716:	33	—	31	—	2	44	12
1717:	41	—	38	—	3	36	11
1718:	37	—	31	—	6	33	18
1719:	31	—	26	—	5	63	16

(atter utilfredsstillende Optegnelser for en Række Aar).

1776:	60	Børn:	58	ægte, 2	uægte	75	22
1777:	65	—	63	—	2	57	18
1778:	79	—	74	—	5	55	26
1779:	59	—	58	—	1	56	22
1780:	81	—	79	—	2	43	13
1781:	64	—	63	—	1	56	25
1782:	64	—	60	—	4	89	15
1783:	53	—		?		56	27
1784:	64	—	62	—	2	64	12
1785:	58	—	57	—	1	83	15
1786:	47	—	44	—	3	100	15
1787:	56	—	54	—	2	65	15
1788:	47	—	46	—	1	48	22
1789:	59	—	56	—	3	54	10
1790:	58	—		?		46	15
1791:	46	—		?		56	11
1792:	64	—	62	—	2	73	17
1793:	60	—	59	—	1	43	17

Døbte i Lyngby Kirke						Begravede	Ægteviede
1794: 55	Børn: 49	ægte, 6	uægte			56	18
1795: 75	— 72	— 3	—			71	17
1796: 64	— 62	— 2	—			59	20
1797: 61	— 58	— 3	—			62	14
1798: 70	—					72	26
1799: 70	— 64	— 6	—			61	15
1800: 61	— 57	— 4	—			83	19
1801: 61	— 59	— 2	—			62	11
1802: 64	— 62	— 2	—			48	17
1803: 80	— 80	— „	—			39	22
1804: 67	— 67	— „	—			76	22
1805: 83	— 79	— 4	—			75	17

Tager man de første 25 Aar (1641—66), fra hvilke Optegnelser haves, saa er i disse døbt (født) 909 Børn, begravet 1250 Mennesker og ægteviet 232 Par. Dødsfaldene vare altsaa betydelig hyppigere end Fødslerne. Hertil bidrog særlig enkelte svære Epidemier og da navnlig Pesten 1654. I dette Aar begravedes 277 Personer. Regner man — hvad Fødslernes Antal lader formode — at Sognet den Gang har haft 11—1200 Indbyggere, saa er i dette Aar henved hvert 5te Menneske bortrevet ved Døden. I Kjøbenhavn døde samme Aar 9000 Mennesker, og da Hovedstaden den Gang sikkert næppe har har 50000 Indbyggere, er Dødsprocenten her omtrent den samme. — 1659 var Dødeligheden ogsaa meget stor i Lyngby Sogn; dertil bidrog al den Elendighed, som Krigen (Kjøbenhavns Belejring) medførte, særlig da mange Beboere fra det frygtelig medtagne Brønshøj Sogn i deres Nød søgte hen til andre Sogne og, som det synes, særlig til Lyngby. — Naar Vielsernes Tal i Aaret 1645 var omtrent 4 Gange saa stort som i de omgivende Aar, er Grunden rimeligvis den, at da Krigen i dette Aar var afsluttet ved Freden i Brømsebro, er en Del Soldater, der havde været i Felten, vendt hjem og er indtraadt i Ægteskab. Til det forholdsvis store Antal viede kan ogsaa have bidraget, at en Del Beboere

af det til Sverig afstaaede Halland have (som Kirkebogen for Lyngby viser) søgt over til Sjælland for at finde sig et nyt Hjem, og da vel særlig yngre Folk. Naar Fødslerne Antal i de to følgende Aar var ualmindelig stort, var dette sikkert en Følge af de mange i Aaret 1645 indgaaede Ægteskaber. — For øvrigt vise Optegnelserne, at Befolkningen i Tidsrummet 1641—1719 snarere er gaaet tilbage end fremad, hvortil bl. a. Nedlæggelsen af Byen Stokkerup (paa Dyrehavssletten) i Christian V's Tid har bidraget. Først længere hen i det 18. Aarhundrede viser der sig en større Tilvæxt, der fortsattes i det 19. Aarh., navnlig henimod Slutningen af samme. — At den Pestepidemi, der 1711 bortrev saa mangfoldige Mennesker i Helsingør og København, ogsaa har hjemsøgt Lyngby, fremgaar af Tallet paa de i dette Aar bortdøde. — Naar de uægtefødte Børns Antal 1672 var uforholdsmæssigt stort, var Grunden sikkert den, at der ved denne Tid var stærk Indkvartering af Soldater i Sognet og Egnen deromkring.

De kendte Folketællingsresultater for Lyngby Sogn ere følgende:

1801: 1984	1860: 3977
1834: 2710	1880: 4822
1840: 3035	1890: 5395
1845: 3623	$\frac{1}{2}$ 1901: 7792

Siden har Stigningen vedvaret. I Aaret 1904 fødtes 247 Børn (deraf 21 uægte), døde 114 Personer og ægteviedes 64 Par. Fødslerne Tal var altsaa omtrent 9 Gange større, end det var 1641, men Dødsfaldene kun 3 Gange større, og det uagtet der f. T. paa Grund af et i den nyeste Tid anlagt Amtssygehus ved Lyngby her dø ikke faa Personer, der ikke have deres Hjem i Sognet.